

Socio-Economic Expectations of Local People towards Thaksin University, Phatthalung Campus

Chuleerat Kongruang¹ and Vipanee Keawkuekool²

¹Ph.D. (Economics), Lecturer,

E-mail: chuleerat@tst.ac.th

²B.Econ. (Economics),

Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University

Abstract

This research aimed to evaluate the socio-economic expectations of local people towards Thaksin University, Phatthalung Campus, and to identify the factors affecting the level of their expectations. Using the Stratified Random Sampling Method, the data was collected from 315 local people living surround the campus. The results indicated that Thaksin University was expected to accelerate local economy via providing chances for local people to start up new businesses, such as restaurant, grocery, laundry, private dormitory and other temporary jobs. The level of expectation of the respondents varied according to their personal characteristics, including occupation, income level, numbers of agricultural holding land and land holding conditions, the numbers of children and the distance between their home and the university. The findings also revealed that the establishment of Thaksin University has significantly led to several socio-economic changes of the local people. It was evident that 53.6% of respondents could earned more income from minor jobs. More than 85% of the samples have benefited from the developments of local economy, transportation and public infrastructure. In contrast, 92.3% of local people have lost their holding land and plantations after the establishment of the university. This was due to the government has expropriated their lands for the establishment of the university, and some of them have sold or rented their lands to the investors.

Keywords: socio-economic expectation, socio-economic changes, Thaksin University Phatthalung campus

---

Songklanakarin Journal of Social Sciences and Humanities 15(2) Mar. - Apr. 2009 : 263 - 271

รับต้นฉบับ 19 ตุลาคม 2550 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 1 กุมภาพันธ์ 2551

รับลงตีพิมพ์ 28 กรกฎาคม 2551

ความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

ชูลีรัตน์ คงเรือง¹ และวิภาณี แก้วเกื้อกุล²

¹Ph.D. (Economics), อาจารย์

E-mail: chuleerat@tsu.ac.th

²ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์),

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์ความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง โดยเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นก่อนและหลังมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัย ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่น โดยอาศัยข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 315 ราย ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คาดหวังว่ามหาวิทยาลัยทักษิณ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องราคาที่ดินปรับตัวสูงขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างอาชีพ เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ และเพิ่มโอกาสในการประกอบธุรกิจ เช่น งานรับจ้างและก่อสร้าง ร้านค้าปลีก ร้านอาหาร หอพัก และร้านซักรีด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่บุตรหลาน อีกทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ ตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่น ได้แก่ อาชีพ รายได้ ขนาดและสภาพการถือครองที่ดิน จำนวนบุตรที่กำลังศึกษา และความใกล้ชิดไกลจากมหาวิทยาลัย ภายหลังจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัย พบว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงคือ ร้อยละ 53.6 ของกลุ่มตัวอย่างมีการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 86.7 ได้รับความสะดวกจากการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ร้อยละ 85.7 ได้รับความสะดวกจากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ร้อยละ 86.7 ได้ประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจท้องถิ่น และร้อยละ 96.2 มีพื้นที่ถือครองลดลงเนื่องจากการถูกเวนคืน ขาย หรือให้เช่าที่ดิน

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม, ความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคม, มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจึงต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาทรัพยากรบุคคลก่อนเป็นลำดับแรก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทำได้โดยการให้การศึกษ การได้รับการศึกษาที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความสามารถของบุคคลทำให้ประเทศมีพลเมืองที่มีศักยภาพ สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และเสริมสร้างความสามารถของบุคคล ประเทศที่มีสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมทำให้คุณภาพการศึกษาและคุณภาพบุคคลของประเทศเข้มแข็งตามไปด้วย มหาวิทยาลัยนับว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งเนื่องจากเป็นแหล่งผลิตผู้มีความรู้สูงหรือกลุ่มปัญญาชนของชาติ ซึ่งจะเป็นผู้นำทิศทางการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้นการลงทุนเพื่อการก่อสร้างหรือขยายการก่อสร้างมหาวิทยาลัย ตลอดจนการลงทุนเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน จึงนับว่าเป็นการลงทุนที่ไม่สูญเปล่าเพราะจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติในอนาคต

มหาวิทยาลัยทักษิณเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งมีหน้าที่และภาระงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ในปี พ.ศ. 2533 มหาวิทยาลัยทักษิณได้วางแผนและขยายงานการศึกษาไปยังพื้นที่จังหวัดพัทลุง เนื่องจากพื้นที่เดิมที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอมะนัง จังหวัดสงขลา ซึ่งมีพื้นที่เพียง 162 ไร่ ไม่เพียงพอต่อการรองรับการจัดตั้งคณะใหม่และการเติบโตในอนาคต ในการนี้จังหวัดพัทลุงได้จัดสรรพื้นที่ “ทุ่งลานโยธารณประโยชน์” ในเขตตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอมให้กับมหาวิทยาลัยจำนวน 3,429 ไร่ และได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี 2540 (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2550) โดยคณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน เป็นคณะแรกที่เริ่มจัดการเรียนการสอนที่วิทยาเขตพัทลุง ในปี 2546 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2551) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง จัดการเรียนการสอน 3 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีและพัฒนาชุมชน

และคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา โดยจัดการเรียนการสอนทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีนิสิตมากกว่า 1,200 คน มีบุคลากรสายวิชาการ และสายสนับสนุนกว่า 400 คน (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2551)

การสร้างมหาวิทยาลัยใหม่ย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นในด้านต่างๆ ทั้งทางบวกและทางลบ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจความคาดหวังของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัย ผลกระทบที่เกิดจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความคาดหวังของประชาชนต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้ทราบความคาดหวังและความต้องการของประชาชน ช่วยให้มีมหาวิทยาลัยสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดแนวทางในการเข้าไปมีส่วนร่วมและช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหาร การจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจและการอยู่ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชนได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
3. เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อประชาชนในท้องถิ่นจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูล

ภาคสนามจากหัวหน้าครัวเรือน ซึ่งอาศัยในตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย มีทั้งสิ้น 1,439 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพร้าว, 2549) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ในขั้นแรกคำนวณจำนวนตัวอย่าง โดยการกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าร้อยละ 0.05 ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 315 ราย จากนั้นจึงกำหนดจำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน (จำนวนทั้งสิ้น 10 หมู่บ้าน) ตามสัดส่วนความหนาแน่นของครัวเรือน ในขั้นตอนสุดท้ายทำการสุ่มครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้วิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างจากการก่อสร้างมหาวิทยาลัยทักษิณ ตอนที่ 3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการก่อสร้างมหาวิทยาลัยทักษิณ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ (χ^2) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่โดยใช้ค่าสถิติ LSD. (Least Significant Different Test)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง 315 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี ประกอบอาชีพทำสวนยาง มีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วง 5,001 – 15,000 บาทต่อเดือน ถือครองที่ดินน้อยกว่า 10 ไร่ มีจำนวนบุตรที่กำลังศึกษา 1-2 คน ตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างจากมหาวิทยาลัยในระยะ 5 กิโลเมตร รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างมหาวิทยาลัยทักษิณ เมื่อ 4-5 ปีที่แล้วจากการติดตอสันทนาการกับคนละแวกบ้าน โดยไม่ทราบรายละเอียดในการก่อสร้างและคณะวิชาที่จะเปิดสอน

2. ความคาดหวังของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดหวังว่าการก่อสร้างมหาวิทยาลัยจะก่อให้เกิดผลกระทบในด้านบวกมากกว่าด้านลบ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ความคาดหวังด้านบวกที่สำคัญซึ่งเรียงตามลำดับค่าคะแนนความคาดหวังได้แก่

1. การก่อสร้างมหาวิทยาลัยจะส่งผลให้ราคาที่ดินในท้องถิ่นสูงขึ้น เนื่องจากมีการใช้ที่ดินในเชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวเกิดการซื้อขายเปลี่ยนมือที่ดิน และการกว้านซื้อที่ดินสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา สุมา (2541) ซึ่งพบว่าประชาชนในตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชคาดหวังว่าโครงการพัฒนาชายฝั่งชายทะเลภาคใต้ จะทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากที่ดินไปในเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

2. ส่งผลให้ตำบลบ้านพร้าวมีเศรษฐกิจความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เนื่องจากการก่อสร้างมหาวิทยาลัยจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจรอบมหาวิทยาลัยตามมา ช่วยสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ซึ่งจำเป็นการสร้างอาชีพในระหว่างการก่อสร้างมหาวิทยาลัย ได้แก่ อาชีพด้านการรับเหมาก่อสร้าง แร่งงานก่อสร้างและอาชีพรับจ้างทั่วไป เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งผลให้มีการประกอบอาชีพ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การให้บริการแก่นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัย เช่น ร้านถ่ายเอกสาร ร้านค้าปลีก ร้านอาหาร ร้านซักรีด หอพัก บ้านเช่า รถรับจ้าง แม่บ้าน รับจ้างทำความสะอาดและมีโอกาสได้เป็นลูกจ้างชั่วคราวในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3. ส่งผลให้บุตรหลานได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาผู้ปกครองต้องส่งบุตรหลานไปศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ เช่น จังหวัดสงขลา และกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายสูง ผู้ปกครองบางรายไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของบุตรได้ การก่อสร้างมหาวิทยาลัยทำให้ผู้ปกครองคาดหวัง

ว่าไม่จำเป็นต้องส่งบุตรหลานไปเรียนในจังหวัดอื่น ๆ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในด้านค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีกทั้งผู้ปกครองสามารถดูแลบุตรหลานในระหว่างการศึกษาได้ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น จึงคาดว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรหลานน่าจะดีขึ้นด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา หินเชาว์ (2544) ที่พบว่า ประชาชนคาดหวังให้มหาวิทยาลัยราชภัฏวิบูลย์ สงครามเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ทุกคน

4. กิจการค้าขายจะมีรายได้เพิ่มขึ้นและเกิดการขยายกิจการ เนื่องจากการก่อสร้างมหาวิทยาลัยจะส่งผลให้มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในบริเวณโดยรอบ กลุ่มลูกค้าของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น จึงคาดว่าธุรกิจน่าจะขยายตัวและมีผลประกอบการดีขึ้นตามไปด้วย

นอกเหนือจากความคาดหวัง 4 ประการที่กล่าวมาข้างต้นยัง พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นยังคาดหวังว่าการก่อสร้างมหาวิทยาลัยจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองมากขึ้น นั่นคือ ประชากรมีความหนาแน่นเพิ่มขึ้น สิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น มีการประกอบธุรกิจการค้าที่หลากหลาย คาดว่าครอบครัวจะมีรายได้เพิ่มขึ้นความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและการสื่อสารในพื้นที่ใกล้เคียง และมหาวิทยาลัยจะเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน สอดคล้องงานวิจัยของเพ็ญจันทร์ สอพิมาย (2540) นภาพรรณ เค้าไรสง และยุภา ประยงค์ทรัพย์ (2542) และสำนักวิจัยสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี (2545) ซึ่งพบว่า ประชาชนคาดหวังให้มหาวิทยาลัยให้บริการวิชาการและทำวิจัยที่ส่งเสริมและสร้างองค์ความรู้ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชุมชน และผลการวิจัยของ เฉลิมเผ่า อจละนันท์ และคณะ (2547) ซึ่งพบว่า ประชาชนคาดหวังให้สถาบันการศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคม ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ของชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งให้การสนับสนุนการฝึกอบรม อาชีพและความรู้อื่น ๆ แก่ชุมชน

ส่วนความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นในทางลบหรือผลเสียที่คาดว่าจะได้รับจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงในพื้นที่ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงที่สำคัญได้แก่

1. ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงจากอาชีพด้านการเกษตรไปสู่อาชีพนอกภาคเกษตร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่าอาชีพที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดได้แก่ อาชีพทำนาและทำสวนยางซึ่งถูกกระทบจากการเวนคืนที่ดิน ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกลดลง ทำให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวประสบกับปัญหาขาดแคลนที่ดินทำกิน

2. อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทางสังคมขึ้นในท้องถิ่น เช่น ปัญหาการมั่วสุมของวัยรุ่น เนื่องจากการเคลื่อนย้ายเข้ามาของแรงงานและคนต่างถิ่นส่งผลให้เกิดการแย่งใช้ทรัพยากร และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามมา

3. มีการย้ายถิ่นของประชากรเข้ามาอาศัยในพื้นที่มากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด และปัญหาด้านขยะมูลฝอย

4. ก่อให้เกิดปัญหาด้านที่อยู่อาศัย เนื่องจากการเวนคืนที่ดิน ซึ่งแต่เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน

5. ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุและด้านจิตใจของคนในท้องถิ่นเมื่อสังคมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่น

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่น ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ อาชีพ รายได้ ขนาดและสภาพการถือครองที่ดิน จำนวนบุตรที่กำลังศึกษา และความใกล้ชิดจากมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

อาชีพ อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชนในท้องถิ่นทำให้ระดับความคาดหวังที่มีต่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน นั่นคือ ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างและค้าขาย

คาดหวังว่าครอบครัวจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพทำการเกษตร สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและค้าขายคาดหวังว่าเมื่อมีคณในพื้นที่มากขึ้น ตลาดขยายตัว ทำให้สามารถค้าขาย หรือมีคนมาใช้บริการกิจการของตนมากขึ้น ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น ส่วนชาวนาและชาวสวนไม่ได้คาดหวังในเรื่องนี้เนื่องจากอาชีพเกษตรไม่ต้องอาศัยการขยายตัวของตลาดเหมือนอย่างอาชีพค้าขาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปานัน บัวสาม (2548) ซึ่งพบว่า ประชาชนในจังหวัดปัตตานีที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล ในด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน

รายได้ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน นั่นคือ ผู้ที่มีรายได้น้อยคาดหวังว่าการก่อตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณจะส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวและคนในท้องถิ่นมีงานทำเพิ่มมากขึ้น มากกว่าผู้ที่มีรายได้สูง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นที่มีรายได้น้อยจะคำนึงเรื่องปากท้องและรายได้เป็นสำคัญ ทำให้ความคาดหวังดังกล่าวสูงตามไปด้วย โดยคาดว่าจะแสวงหารายได้จากการทำงานรับจ้างก่อสร้างและค้าขายเล็กๆ น้อยๆ ส่วนผู้ที่มีรายสูงไม่ได้ประสบความสำเร็จในเรื่องปากท้องจึงคาดหวังว่ามหาวิทยาลัยจะก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่นๆ ตามมา เช่น การสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับลูกหลาน เป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น เป็นต้น

จำนวนบุตรที่กำลังศึกษามีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยประชาชนในท้องถิ่นที่มีจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่มากมีระดับความคาดหวังในเรื่องมหาวิทยาลัยจะช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่บุตรของตนมากกว่าผู้ซึ่งไม่มีบุตรอยู่ในวัยเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองคาดหวังว่าสามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยทักษิณ ทำให้ไม่จำเป็นต้องส่งบุตรหลานไปเรียนต่างถิ่น ซึ่งจะ

เป็นการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการส่งเสีย ลดภาระของผู้ปกครอง อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง เปิดสอนในคณะวิชาอะไรบ้าง ดังนั้น มหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้คนในท้องถิ่นที่ทราบรายละเอียดในประเด็นดังกล่าว

ความใกล้ไกลจากมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตั้งบ้านเรือนห่างจากมหาวิทยาลัยทักษิณ ในระยะ 6-10 กิโลเมตรมีระดับความคาดหวังในเรื่องที่มหาวิทยาลัยจะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสูงกว่าผู้ที่ตั้งบ้านเรือนใกล้กับมหาวิทยาลัยในระยะรัศมี 1 กิโลเมตร สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนใกล้มหาวิทยาลัยมากได้รับผลกระทบจากการเวนคืนที่ดิน อีกทั้งความไม่สะดวกในการคมนาคม เนื่องจากต้องเปลี่ยนเส้นทางคมนาคมที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย จึงมีความคาดหวังในด้านต่างๆ อยู่ในระดับที่ต่ำ

สภาพการถือครองที่ดิน ซึ่งจำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เป็นเจ้าของ เช่า และได้ใช้ประโยชน์ฟรี มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินจะมีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยในภาพรวมสูงกว่าผู้ที่มีได้เป็นเจ้าของที่ดิน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้ที่มีที่ดินในครอบครองส่วนใหญ่เป็นผู้พำนักถาวรต้องการที่จะเห็นความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นตน จึงคาดหวังว่าการก่อสร้างมหาวิทยาลัยจะช่วยให้เกิดการพัฒนาในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยให้ราคาและผลตอบแทนของที่ดินปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ตนสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้ที่ดินดังกล่าวได้ในอนาคต ในขณะที่ผู้ซึ่งไม่มีที่ดินเป็นของตนเองอาจเป็นผู้ที่เข้ามาพำนักในท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวจึงส่งผลให้มีระดับความคาดหวังต่ำกว่า

ขนาดการถือครองที่ดิน มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคม ณ ระดับนัยสำคัญทาง

สถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไร่ มีระดับความคาดหวังมากกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินขนาดใหญ่ 61 ไร่ขึ้นไป สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากที่ดินเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตด้านเกษตรกรรม ประชาชนที่มีที่ดินมากส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับความเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่มากนักเนื่องจากเป็นผู้มีฐานะดีและส่วนหนึ่งเป็นนายทุนที่เข้ามากว้านซื้อที่ดินภายหลังจากที่ทราบข่าวว่าจะมีการก่อสร้างมหาวิทยาลัย ดังนั้นความคาดหวังจึงมีน้อยกว่าประชาชนในท้องถิ่นที่มีขนาดการถือครองที่ดินน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณรงค์ ต่อสุวรรณ (2529) ที่พบว่าเกษตรกรที่มีขนาดการถือครองที่ดินน้อย จะมีความคาดหวังในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าเกษตรกรที่มีขนาดการถือครองที่ดินมาก

4. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณต่อท้องถิ่น

การวิเคราะห์ผลกระทบจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณต่อเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น โดยการเปรียบเทียบ ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 ราย ก่อนและหลังมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในพื้นที่ก่อนและหลังก่อสร้างมหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยภายหลังการก่อสร้างมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ร้อยละ 53.6 ของกลุ่มตัวอย่างมีการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 86.7 ได้รับความสะดวกจากการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ร้อยละ 85.7 ได้รับความสะดวกจากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ร้อยละ 86.7 ได้ประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจท้องถิ่น และร้อยละ 96.2 มีพื้นที่ถือครองลดลง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว เป็นผลมาจากภายหลังก่อตั้งมหาวิทยาลัยมีประชาชนในท้องถิ่นเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเพราะนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัย รวมถึงคนงานก่อสร้างต่างๆ เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านพร้าวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ตลาด

เกิดการขยายตัว นอกจากนี้ ยังมีการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและระบบสาธารณูปโภค ทำให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีร้านค้าบริการต่างๆ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านซักรีด ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านถ่ายเอกสาร เพิ่มขึ้น นับว่าเป็นผลกระทบในด้านบวก

อย่างไรก็ตาม การก่อตั้งมหาวิทยาลัยส่งผลให้ขนาดการถือครองที่ดินของประชาชนในท้องถิ่นลดลงเป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น การถูกเวนคืนที่ดินเนื่องจากที่ดินซึ่งครอบครองเป็นที่ซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิ์ โดยมีผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าวจำนวนหนึ่ง แม้กระทั่งในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวยังไม่ยุติ นอกจากนี้ การก่อตั้งมหาวิทยาลัยส่งผลให้ที่ดินโดยรอบมีราคาสูงขึ้น มีการกว้านซื้อที่ดินจากชาวบ้านในราคาสูงโดยนายทุน ในบางรายไม่ขายแต่ให้นักธุรกิจเช่า ส่งผลให้พื้นที่อยู่อาศัยและทำกินของประชาชนลดลง อย่างไรก็ตาม การที่พื้นที่ทำกินของประชาชนลดลงมิได้หมายความว่า เป็นผลลบทั้งหมด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เป็นเจ้าของที่ดินเดิมได้รับผลตอบแทนจากการขายหรือให้เช่าที่ดินแล้ว ยกเว้นกรณีที่ดินถูกเวนคืนโดยภาครัฐซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในเรื่องที่ดินทำกิน อาจนำไปสู่ปัญหาด้านรายได้และความยากจน ซึ่งปัจจุบันพบว่ายังมีประชาชนในท้องถิ่นบางกลุ่มที่ถูกเวนคืนที่ดินแต่ยังไม่ได้ย้ายออกจากพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ พื้นที่บริเวณ "ลานโยพัฒนา" เนื่องจาก ชาวบ้านมีปัญหาเรื่องที่ทำกิน และระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา ในขณะที่ชาวบ้านบางส่วนได้รับความเดือดร้อนจากการเปลี่ยนแปลงเส้นทางคมนาคมอันเป็นผลมาจากการก่อสร้างมหาวิทยาลัย ปัญหาเหล่านี้ ยังคงรอการแก้ไขจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างมหาวิทยาลัยทักษิณและประชาชนในท้องถิ่นได้ดังนี้

1. ประชาชนในท้องถิ่นมีความคาดหวังว่ามหาวิทยาลัยทักษิณ จะนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่นทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน มหาวิทยาลัยจึงควรตระหนักในบทบาทและหน้าที่ในการที่จะสนองตอบความคาดหวังดังกล่าวในส่วนที่มหาวิทยาลัยมีศักยภาพทำได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษแก่นักเรียนในท้องถิ่นให้มีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยการให้โควตา อีกทั้งควรมีการจัดโครงการบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างต่อเนื่อง การจัดโครงการในลักษณะชุมชนสัมพันธ์ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

2. การก่อสร้างมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นในด้านลบหลายประการที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนมีพื้นที่ทำกินลดลงเนื่องจากการถูกเวนคืนที่ดิน เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาดและก่อให้เกิดความไม่สะดวก ระบบสาธารณสุขไม่ได้รับผลกระทบ ซึ่งมหาวิทยาลัยควรทำความเข้าใจกับประชาชน ตลอดจนมีมาตรการในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากสาเหตุดังกล่าวอย่างชัดเจน และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกรณีที่มีการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยส่งผลกระทบต่อชุมชน อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนและมหาวิทยาลัยต่อไป

3. เนื่องจากยังมีประชาชนในท้องถิ่นจำนวนมากที่ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ เช่น ด้านสาขาวิชาที่เปิดสอน ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยควรมีการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่อย่างเต็มที่ เพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ให้กับชุมชนซึ่งประชาชนในท้องถิ่นจะได้เห็นศักยภาพของมหาวิทยาลัยว่าสามารถทำประโยชน์ให้กับชุมชนได้ชัดเจน เป็นการพัฒนาความรู้ควบคู่กับการพัฒนาชุมชน

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยข้อที่ 3 ซึ่งมุ่งหวังที่จะให้บริการเพื่อพัฒนาทุนทางสังคม แก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2550)

4. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน ควรมีการสำรวจความต้องการหรือความคาดหวังของชุมชนต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นประจำทุก 5 ปี

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมเผ่า อจละนันท์ และคณะ. (2547). ความพร้อมและความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิรูปการศึกษาไทย. สำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ฦรงศ์ ต่อสุวรรณ. (2529). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อความคาดหวังของเกษตรกรในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและชุมชนอันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก: ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ทักษิณ, มหาวิทยาลัย. (2550). รายงานประจำปี 2548-2549 มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา: นีโอพอยต์. นภาพรรณ คำไชย และยุภา ประยงค์ทรัพย์. (2542). ทศนคติและความคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นต่อสถาบันราชภัฏสุรินทร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. บุญบา หินเนา. (2544). การศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2544. สำนักวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ปาหนัน บัวสาม. (2548). ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของชาวปัตตานีต่อการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล กรณีศึกษาอำเภอสายบุรีและอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- เพ็ญจันทร์ สอพิมาย. (2540). ความคาดหวังของเกษตรกรต่อบทบาทการให้บริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรกรรมนครราชสีมา: กรณีศึกษาหมู่บ้านโนนแต้ ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2551). มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง. (ออนไลน์). มีที่: <http://www.pt.tsu.ac.th> สืบค้นเมื่อ: [20 กุมภาพันธ์ 2551].
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง. (2549). ข้อมูลประชากร. จังหวัดพัทลุง.
- สำนักวิจัย สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. (2545). รายงานผลการสำรวจความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลบ้านพร้าว. (2549). ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (จปฐ.2). จังหวัดพัทลุง.
- อภิญา สุมา. (2541). ความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ในตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

